

16.02.2022

ПРОЕКТ «МЕТОДИЧНІ ПАНОРАМИ»:

АНДРАГОГІКА: СУТНІСТЬ ТА ВИХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

Андрагогіка: сутність та вихідні положення

Кучерява К.М.

Кучерява К.М. - Андрагогіка(від гр. aner, andros – дорослий чоловік, зрілий муж + ago – веду) – наука про навчання дорослих, котра обґрунтовує діяльність дорослих, що навчаються, та тих, що навчають, за організацією процесу навчання. Навчальна діяльність дорослого значною мірою детермінується часом, просторовими, а також побутовими, професійними, соціальними факторами, які або гальмують, або сприяють процесу навчання.

Процес навчання дорослого має бути організованим як його спільна діяльність з викладачем на всіх етапах навчання: планування, реалізація, оцінювання й координування. Дорослий, який навчається, розраховує на можливість швидкого застосування отриманих у процесі навчання вмінь, навичок, знань й якостей.

Навчальна діяльність дорослого значною мірою детермінується часом, просторовими, а також побутовими, професійними, соціальними факторами, які або гальмують, або сприяють процесу навчання. Освітній процес дорослого має бути організованим як його спільна діяльність з викладачем на всіх етапах навчання: планування, реалізація, оцінювання й координування.

АНДРАГОГІКА (від грец. *ἀνρός* – доросла людина і *ἀγωγή* – керівництво, виховання) –

- педагогічна наука, що займається теоретичними і практичними проблемами освіти, навчання і виховання дорослих.

Поняття «андрагогіка» було введене в науковий вжиток в 1833 німецьким істориком педагогіки А. Каппом і розвинуте у теорію освіти для дорослих американським педагогом Малькольмом Ноулзом (1913–1997).

Поняття *Андрогогіка* має поширення в спеціальній англійській і німецькій науковій літературі. Існують кафедри андрагогіки, підрозділи науково-дослідних інститутів і підручники з цієї дисципліни. В андрагогічних дослідженнях існує як емпіричний, так і теоричний напрямок.

Андрогогіка як комплексна дисципліна пов'язана, в першу чергу, з клінічною психологією, соціологією, соціальною психологією і філософією.

Андрогогіка —

- *Ця наука вивчає теоретичні, методологічні і методичні основи діяльності дорослої людини, що дозволяє не тільки здобути професійні знання, а й загальні, оволодіти здобутками сучасної культури, здійснити формування світогляду, самовдосконалити себе, здобути соціокультурний досвід. Виникнення андрагогіки обумовлено швидкоплинним соціальним, економічним, особистісним змінам сьогодення.*

об'єднує знання про специфіку навчання дорослої людини з урахуванням її віку, освітніх та життєвих потреб, реальних можливостей, індивідуальних особливостей і досвіду, психіки і фізіології. Ця наука вивчає зміст, форми, методи та засоби організації навчання дорослих людей з метою полегшення їхнього навчання, вдоволення їхніх освітніх потреб, підвищення операціональності отриманої освіти під час вирішення життєвих проблем, досягнення індивідуальних цілей, самореалізації особистості.

Андрогогіка —

наука, яка вивчає зміст, форми, методи та засоби організації навчання дорослих людей з метою полегшення їхнього навчання, вдоволення їхніх освітніх потреб, підвищення операціональності отриманої освіти під час вирішення життєвих проблем, досягнення індивідуальних цілей, самореалізації особистості.

Сучасна система неперервної освіти, основною ланкою якої є освіта дорослої людини, зумовлена

- постійними змінами у змісті і характері праці;
- динамічним накопиченням знань в усіх сферах науки, техніки і культури;
- перебудовою суспільного життя, розвитком його демократичних засад, широким залученням людини до системи громадського і виробничого управління.

Основні принципи андрагогіки:

1. Принцип пріоритетності самостійного навчання, який забезпечує для дорослої людини можливість неспішного ознайомлення з учбовими матеріалами, запам'ятовування термінів, понять, класифікацій, осмислення процесів і технологій їх виконання. Значну допомогу в цьому надає сучасне дистанційне навчання.
2. Принцип спільної діяльності.
3. Принцип використання наявного позитивного життєвого досвіду, практичних знань, умінь, навиків навчання.
Індивідуальна робота полягає і в діалозі здобувача освіти і викладача, направленою на взаємну передачу інформації і знань.

- **4.** Принцип корегування застарілого досвіду і особових установок, що перешкоджають освоєнню нових знань.
- **5.** Принцип індивідуального підходу до навчання на основі особових потреб, з урахуванням соціально-психологічних характеристик особи і тих обмежень, які накладаються його діяльністю, наявністю вільного часу, фінансових ресурсів і т. д.
- **6.** Принцип ефективності навчання (надання здобувачеві свободи вибору цілей, змісту, форм, методів, джерел, засобів, термінів, часу, місця навчання, оцінювання результатів навчання).
- **7.** Принцип рефлексивності. Цей принцип заснований на свідомому відношенні здобувача до навчання, що, у свою чергу, є головною частиною самомотивації здобувача.
- **8.** Принцип затребуваності результатів навчання практичною діяльністю здобувача.
- **9.** Принцип системності навчання, який полягає у відповідності цілей і змісту навчання його формам, методам, засобам навчання і оцінці результатів.
- **10.** Принцип актуалізації результатів навчання (їх швидке використання на практиці).
- **11.** Принцип розвитку здобувача. Навчання повинне бути направлене на вдосконалення особи, створення здібностей до самонавчання, збагнення нової в процесі практичної діяльності людини.

Основні завдання андрагогіки:

- осмислення предмету, об'єкту андрагогіки, ролі освіти в житті і діяльності дорослої людини;
- прогнозування розвитку освіти дорослих як загально-цивілізаційного процесу;
- вивчення становлення і розвитку освіти дорослих у світі і в Україні;
- розробка, опис і систематизація понятійного апарату для системи освіти дорослих;
- формування і оцінювання професійної компетентності спеціаліста;
- відбір змісту освіти і форм навчання дорослих;
- розвиток активної позиції дорослого в процесі освіти;
- розвиток диференціації та індивідуалізації навчання відповідно до соціальних і особистісних потреб дорослих;

На освіту дорослих покладається виконання таких функцій, як

- використання соціального досвіду й залучення до розв'язання сучасних проблем суспільства (соціальна);
- регулювання відносин у швидкозмінному зовнішньому середовищі (адаптивна);
- доступ до необхідної інформації, її пошук, відбір, систематизація, відтворення, використання (інформаційна);
- компенсування недоліків попередніх рівнів освіти й забезпечення балансу власної компетентності і сучасних вимог до професії (компенсаційна);
- оволодіння новими методами, способами дій (розвивальна функція).

Саме реалізація соціокультурної функції освіти дорослих уможлиблює їх саморозвиток, самоорганізацію, оновлення, зміни та прогностичний вплив на соціальні процеси[

Дякую за увагу

